

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการอธิบายแบ่งออกเป็น 9 ตอน ตามลำดับดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของที่ปรึกษาเกษตรกร
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติหน้าที่การให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย
- ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมของที่ปรึกษาเกษตรกรกับความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย
- ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย
- ตอนที่ 7 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร
- ตอนที่ 8 ความคิดเห็นของนักวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรในพื้นที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ
- ตอนที่ 9 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก GAP ลำไยต่อที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสม

**ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของที่
ปรึกษาเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่**

1.1 เพศของที่ปรึกษาเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าเพศของที่ปรึกษาเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 84.4 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 15.6 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามเพศ

N = 179		
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	151	84.4
หญิง	28	15.6

1.2 อายุ

จากการศึกษาพบว่าที่ปรึกษาเกษตรกร มีอายุ 27 -36 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.8 รองลงมามีอายุระหว่าง 37-46 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.1, อายุระหว่าง 47-56 ปี และอายุมากกว่า 67-75 ปี มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 19.6 ส่วนอายุระหว่าง 57-66 ปี มีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 19.0 โดยที่ปรึกษาเกษตรกรมีอายุน้อยที่สุด 27 ปี มากที่สุด 75 ปี อายุเฉลี่ย 47.8 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.9 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามอายุ

N = 179		
อายุ (ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
27 - 36	39	21.8
37 - 46	36	20.1
47 - 56	35	19.6
57 - 66	34	19.0
67 - 75	35	19.6

อายุต่ำสุด	27 ปี	อายุสูงสุด	75 ปี
อายุเฉลี่ย	47.8 ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	8.9

1.3 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าที่ปรึกษาเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 34.1 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาที่มีการศึกษาในระดับมัธยมปลาย คิดเป็นร้อยละ 20.7 และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 18.4 มีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมต้น คิดเป็นร้อยละ 16.2 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 7.9 และมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 2.8 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามระดับการศึกษา

N = 179		
ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 4	61	34.1
ประถมศึกษาปีที่ 6	33	18.4
มัธยมต้น	29	16.2
มัธยมปลาย	37	20.7
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	5	2.8
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	14	7.9

1.4 ประสบการณ์ในการปลูกลำไย

จากการศึกษาประสบการณ์ในการปลูกลำไย พบว่าที่ปรึกษาเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 40.2 มีประสบการณ์ปลูกลำไย 2-9 ปี รองลงมา มีประสบการณ์ในการปลูกลำไย 10-17 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.9 มีประสบการณ์ในการปลูกลำไย 18-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.8 มีประสบการณ์ในการปลูกลำไยมากกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.6 และมีประสบการณ์ในการปลูกลำไย 26-33 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.5 โดยที่ปรึกษาเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกลำไยต่ำสุด 2 ปี สูงสุด 40 ปี ประสบการณ์ปลูกลำไยเฉลี่ย 15.3 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.8 ดังแสดงในตารางที่

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามประสบการณ์ในการปลูกกล้วย

N = 179

ประสบการณ์ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2 - 9	72	40.2
10 - 17	41	22.9
18- 25	39	21.8
26- 33	8	4.5
มากกว่า 30	19	10.6
ประสบการณ์ในการปลูกกล้วยต่ำสุด	2 ปี	
ประสบการณ์ในการปลูกกล้วยสูงสุด	40 ปี	
ประสบการณ์ในการปลูกกล้วยเฉลี่ย	15.37 ปี	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	7.8	

1.5 ขนาดพื้นที่ปลูกกล้วย

จากการศึกษาขนาดพื้นที่ปลูกกล้วย พบว่าที่ปรึกษาเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 35.8 มีพื้นที่มากกว่า 6 ไร่ รองลงมา มีพื้นที่ปลูกกล้วย 5-6 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.8 มีพื้นที่ปลูกกล้วย 3-4 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.3 และมีพื้นที่ปลูกกล้วย 1-2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.1 โดยที่ปรึกษาเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกกล้วยต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 40 ไร่ พื้นที่ปลูกกล้วยเฉลี่ย 6.8 ไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.6 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามขนาดพื้นที่ปลูกกล้วยของที่ปรึกษาเกษตรกร

N = 179

ขนาดพื้นที่ปลูกกล้วย (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	27	15.1
3-4	40	22.3
5- 6	48	26.8
มากกว่า 6	64	35.8

พื้นที่ปลูกลำไยต่ำสุด	1	ไร่
พื้นที่ปลูกลำไยสูงสุด	40	ไร่
พื้นที่ปลูกลำไยเฉลี่ย	6.8	ไร่
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5.6	

1.6 รายได้จากการขายผลผลิตลำไย

จากการศึกษารายได้จากการขายผลผลิตลำไย พบว่าที่ปรึกษาเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 35.2 มีรายได้จากการขายผลผลิตลำไย มากกว่า 50,000 บาทต่อปี รองลงมา มีรายได้จากการขายผลผลิตลำไยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 26.3 มีรายได้จากการขายผลผลิตลำไย 40,001 – 50,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 15.6 มีรายได้จากการขายผลผลิตลำไย 20,001 – 30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 12.8 และมีรายได้จากการขายผลผลิตลำไย 30,001 – 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 10.1 โดยที่ปรึกษาเกษตรกรมีรายได้จากการขายผลผลิตลำไยต่ำสุด 1,000 บาทต่อปี สูงสุด 687,500 บาทต่อปี รายได้จากการขายผลผลิตลำไยเฉลี่ย 56,774.5 บาทต่อปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 67612.5 ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามรายได้จากการขายผลผลิตลำไย

N = 179		
รายได้จากการขายผลผลิตลำไย (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	47	26.3
20,001 – 30,000	23	12.8
30,001 – 40,000	18	10.1
40,001 – 50,000	28	15.6
มากกว่า 50,000	63	35.2

รายได้จากการขายผลผลิตลำไยต่ำสุด	1,000	บาทต่อปี
รายได้จากการขายผลผลิตลำไยสูงสุด	687,500	บาทต่อปี
รายได้จากการขายผลผลิตลำไยเฉลี่ย	56,774.5	บาทต่อปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	67612.5	

1.7 รายได้ของครัวเรือน

จากการศึกษารายได้ของครัวเรือน พบว่าที่ปรึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 55.9 มีรายได้ของครัวเรือน มากกว่า 50,000 บาทต่อปี รองลงมา มีรายได้ของครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 16.8 มีรายได้ของครัวเรือน 40,001 – 50,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 16.2 มีรายได้ของครัวเรือน 30,001 – 40,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 7.4 และมีรายได้ของครัวเรือน 20,001 – 30,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 3.4 โดยที่ปรึกษาเกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนต่ำสุด 12,000 บาทต่อปี สูงสุด 687,500 บาทต่อปี รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 90,809.5 บาทต่อปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 87005.9 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามรายได้ของครัวเรือน

N = 179		
รายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	30	16.8
20,001 – 30,000	6	3.4
30,001 – 40,000	14	7.8
40,001 – 50,000	29	16.2
มากกว่า 50,000	100	55.8

รายได้ของครัวเรือน ต่ำสุด	12,000	บาทต่อปี
รายได้ของครัวเรือน สูงสุด	687,500	บาทต่อปี
รายได้ของครัวเรือน เฉลี่ย	90,809.5	บาทต่อปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	87005.9	

1.8 เงินทุนในการผลิตลำไย

จากการศึกษาเงินทุนในการผลิตลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร พบว่าที่ปรึกษาเกษตรกรใช้เงินทุนในการผลิตลำไย มากกว่า 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 37.4 รองลงมา ใช้เงินลงทุนในการผลิตลำไยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 18.4 ใช้เงินลงทุนในการผลิตลำไย 5,001-10,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 17.9 ใช้เงินลงทุนในการผลิตลำไยร้อยละ 15,001 – 20,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 16.8 และใช้เงินลงทุนในการผลิตลำไย 10,001 – 15,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 9.5 โดยที่ปรึกษาเกษตรกรใช้เงินลงทุนในการผลิตลำไยต่ำสุด 500 บาทต่อปี สูงสุด

312,000 บาทต่อปี ใช้เงินลงทุนในการผลิตลำไยเฉลี่ย 25,812.5 บาทต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 32261.6 ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามเงินทุนในการผลิตลำไย

N = 179		
เงินทุนในการผลิตลำไย (บาท/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000	33	18.4
5,001 – 10,000	32	17.9
10,001 – 15,000	17	9.5
15,001 – 20,000	30	16.8
มากกว่า 20,000	67	37.4
เงินทุนในการผลิตลำไยต่ำสุด	500 บาทต่อปี	
เงินทุนในการผลิตลำไยสูงสุด	312,000 บาทต่อปี	
เงินทุนในการผลิตลำไยเฉลี่ย	25,812.5 บาทต่อปี	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	32261.6	

1.9 แรงงานในภาคเกษตร

1.9.1 แรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร

จากการศึกษาแรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 60.9 มีแรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไย 3-4 คน รองลงมา มีแรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไย น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 และมีแรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไย มากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 โดยที่ปรึกษาเกษตรกรมีแรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไยต่ำสุด 1 คน สูงสุด 5 คน แรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไยเฉลี่ย 1.87 คน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.8 ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามแรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวน
ลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร

N = 179		
แรงงาน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	62	34.2
3-4	109	61.3
มากกว่า 4	8	4.5

แรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไยต่ำสุด 1 คน
 แรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไยสูงสุด 5 คน
 แรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไยเฉลี่ย 1.87 คน
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.8

1.9.2 แรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร

จากการศึกษาแรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไย ของที่ปรึกษาเกษตรกร พบว่ามีแรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไย 6-10 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมา มีแรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยมากกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 และมีแรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 โดยที่ปรึกษาเกษตรกร มีแรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยต่ำสุด 1 คน สูงสุด 50 คน มีแรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยเฉลี่ย 10.0 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.5 ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามแรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิต
ลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร

N = 179		
แรงงาน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5	56	31.3
6-10	62	34.6
มากกว่า 10	61	34.1

แรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยต่ำสุด	1	คน
แรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยสูงสุด	50	คน
แรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยเฉลี่ย	10.0	คน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.3	

1.10 การติดต่อกับนักวิชาการเกษตรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

จากการศึกษาการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 67.0 ได้รับการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร 1-2 ครั้ง รองลงมาไม่เคยได้รับการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 20.1 และได้รับการติดต่อกับนักวิชาการเกษตรมากกว่า 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.8 โดยที่ปรึกษาเกษตรกรได้รับการติดต่อกับนักวิชาการเกษตรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยต่ำสุดคือ ไม่ได้รับการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร สูงสุดคือ ได้รับการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร 1-2 ครั้ง การติดต่อกับนักวิชาการเกษตรเฉลี่ย 1.27 ครั้ง และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.9 ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร

N = 179		
ความถี่ (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยได้รับการติดต่อ	36	20.1
1-2	120	67.1
มากกว่า 2	23	12.8

จำนวนครั้งของการติดต่อกับนักวิชาการเกษตรต่ำสุด	0	ครั้ง
จำนวนครั้งของการติดต่อกับนักวิชาการเกษตรสูงสุด	4	ครั้ง
จำนวนครั้งของการติดต่อกับนักวิชาการเกษตรเฉลี่ย	1.27	ครั้ง
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.9	

1.11 การเข้ารับการฝึกอบรม

จากการศึกษาการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย ของที่ปรึกษาเกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 72.6 ได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ครั้ง รองลงมาได้เข้ารับการฝึกอบรม 3-4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.9 และได้รับการฝึกอบรมมากกว่า 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.5 โดยที่ปรึกษาเกษตรกรที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมต่ำสุด คือ การเข้าฝึกอบรม 1 ครั้ง สูงสุด 24 ครั้ง เข้ารับการฝึกอบรมเฉลี่ย 2.17 ครั้ง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.4 ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามความถี่ในการเข้ารับการฝึกอบรมของที่ปรึกษาเกษตรกร

N = 179		
ความถี่ (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1- 2	130	72.6
3-4	41	22.9
มากกว่า 4	8	4.5

ความถี่ของการเข้ารับการฝึกอบรมต่ำสุด	1	ครั้ง
ความถี่ของการเข้ารับการฝึกอบรมสูงสุด	24	ครั้ง
ความถี่ของการเข้ารับการฝึกอบรมเฉลี่ย	2.17	ครั้ง
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.4	

1.12 สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม

จากการศึกษาสถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคมของที่ปรึกษาเกษตรกร เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล กรรมการกองทุนหมู่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น พบว่าที่ปรึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 69.3 เป็นผู้นำหรือเคยเป็นผู้นำทางสังคม และร้อยละ 30.7 ไม่มีตำแหน่งผู้นำทางสังคม ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามสถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม
ของที่ปรึกษาเกษตรกร

N = 179		
สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็น	124	69.3
กำนัน	3	1.7
ผู้ใหญ่บ้าน	16	8.9
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	6	3.4
กรรมการหมู่บ้าน	90	50.3
กรรมการศูนย์บริการฯ	13	7.3
กรรมการกองทุนหมู่บ้าน	9	5.0
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	26	14.5
ไม่เป็น	55	30.7

หมายเหตุ ที่ปรึกษาเกษตรกร 1 คน มีตำแหน่งทางสังคมมากกว่า 1 ตำแหน่ง

1.13 แหล่งข่าวสาร และความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับ ลำไย

การได้รับข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร
โดยใช้วิธีกำหนดคะแนนตามลำดับความถี่ของการได้รับข่าวสารในช่วงระยะเวลา 3 เดือน ดังนี้

ระดับการรับข่าวสารมาก (มากกว่า 4 ครั้ง)	=	3	คะแนน
ระดับการรับข่าวสารปานกลาง (3-4 ครั้ง)	=	2	คะแนน
ระดับการรับข่าวสารน้อย (0-2 ครั้ง)	=	1	คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลที่ที่ปรึกษาเกษตรกรระบุมาคำนวณน้ำหนักค่าเฉลี่ยในแต่ละสื่อ โดยมี
เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความถี่ของการได้รับข่าวสาร
2.34 – 3.00	การได้รับข่าวสารในระดับมาก
1.67-2.33	การได้รับข่าวสารในระดับปานกลาง
1.00-1.66	การได้รับข่าวสารในระดับต่ำ

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ที่ปรึกษาเกษตรกรได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสม สำหรับลำไยจากเพื่อนเกษตรกร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 คะแนน รองลงมาได้รับข่าวสารจากวิทยุ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77 คะแนน และได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.31 คะแนน ที่ปรึกษาเกษตรกรได้รับข่าวสารจากนักวิชาการเกษตรน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.01 คะแนน ที่ปรึกษาเกษตรกรได้รับข่าวสารจากทุกแหล่งโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.32 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แหล่งความรู้ข่าวสารและความถี่ในการรับข่าวสารเกี่ยวกับ GAP ลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร

แหล่งความรู้ ข่าวสาร	ความถี่ในการได้รับข่าวสาร / 3 เดือน			ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
	จำนวนคน (ร้อยละ)	จำนวนคน (ร้อยละ)	จำนวนคน (ร้อยละ)			
โทรทัศน์	146 (81.6)	10 (5.6)	23 (12.8)	1.31	0.68	ระดับต่ำ
วิทยุ	107 (59.8)	17 (3.9)	65 (36.3)	1.77	0.95	ระดับ ปานกลาง
หนังสือพิมพ์	153 (85.5)	14 (7.8)	12 (6.7)	1.21	0.55	ระดับต่ำ
วารสาร	172 (96.1)	13 (7.1)	4 (2.0)	1.06	0.32	ระดับต่ำ
เอกสาร, ใบปลิว	170 (95.0)	5 (2.8)	4 (2.2)	1.07	0.33	ระดับต่ำ
เพื่อนเกษตรกร	76 (42.5)	50 (27.9)	53 (29.6)	1.87	0.84	ระดับ ปานกลาง
นักวิชาการเกษตร	177 (98.9)	2 (1.1)	-	1.01	0.10	ระดับต่ำ
	ค่าเฉลี่ยรวม			1.32	0.53	ระดับต่ำ

1.14 การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน

จากการศึกษาการเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน นอกเหนือจากการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรของกรมวิชาการเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ เช่น หมอดินอาสา ปศุสัตว์อาสา ประมงอาสา และ อสม. เป็นต้น พบว่าที่ปรึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 65.4 ไม่ได้เป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน และร้อยละ 34.6 เป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามการเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงานนอกเหนือจากการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

			N = 179
การเป็นอาสาสมัคร	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
เป็น	62	34.6	
- อสม.	45	25.1	
- หมอดินอาสา	18	10.1	
- ปศุสัตว์อาสา	16	8.9	
- ประมงอาสา	7	3.9	
ไม่เป็น	117	65.4	

หมายเหตุ ที่ปรึกษาเกษตรกร 1 คน มีตำแหน่งเป็นอาสาสมัครมากกว่า 1 ตำแหน่ง

1.15 ระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

จากการศึกษาระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 60.3 เป็นที่ปรึกษาเกษตรกรมาแล้ว 3-4 ปี รองลงมาเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรมาแล้วน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.1 และเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรมาแล้วมากกว่า 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.6 โดยระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 5 ปี ระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรเฉลี่ย 2.84 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 ดังแสดงในตารางที่ 17

All rights reserved

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของที่ปรึกษาเกษตรกรแยกตามระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

N = 179		
ระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร(ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	61	34.1
3-4	108	60.3
มากกว่า 4	10	5.6

ระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรต่ำสุด 1 ปี

ระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรสูงสุด 5 ปี

ระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรเฉลี่ย 2.84 ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.94

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย

2.1 ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย

การศึกษาคำตอบเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นคำถามแบบเลือกตอบว่า ข้อใดถูกข้อใดผิด จำนวน 15 ข้อ โดยมีเกณฑ์การวัดไว้ 2 ระดับ คือ ถูก และ ผิด

ตอบผิด	ให้คะแนน	0	คะแนน
ตอบถูก	ให้คะแนน	1	คะแนน

จากนั้นรวมคะแนนของแต่ละข้อความมาหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสม
0.00 - 0.33	มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมในระดับน้อย
0.34 - 0.66	มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมในระดับปานกลาง
0.67 - 1.00	มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมในระดับมาก

พบว่าในภาพรวมที่ปรึกษาเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย อยู่ในระดับความรู้มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 0.87 คะแนน (ตารางที่ 18) และความรู้ที่ปรึกษาเกษตรกรมีมาก คือ ความรู้เกี่ยวกับแบบบันทึกข้อมูลจะทำให้สามารถตรวจสอบประวัติย้อนหลัง การปฏิบัติงานต่างๆ ในแปลงจีเอพีลำไยของเกษตรกรได้ โดยมีผู้ตอบถูกจำนวน 179 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาเป็นความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ GAP ลำไย เพื่อให้เกษตรกรผลิตลำไยที่มีขนาดผลสม่ำเสมอภายในช่อ ผลิตลำไยที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง และผลิตลำไยที่ปลอดภัยจากศัตรูพืช ความรู้เกี่ยวกับการตรวจพบการทำลายของเพลี้ยหอย, เพลี้ยแป้ง และศัตรูพืชอื่น ๆ บนต้นมากกว่า 10 ตัวต่อช่อผล ต้องป้องกันกำจัด และความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ และพาหนะในการขนย้ายผลผลิตลำไยต้องสะอาดปราศจากการปนเปื้อนเพื่อความปลอดภัยในการบริโภค โดยมีผู้ตอบถูกจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 97.2 เท่ากัน ส่วนความรู้ที่ปรึกษาเกษตรกรมีน้อยที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรที่จะสมัครเป็นสมาชิก GAP ลำไย ต้องมีพื้นที่ปลูกลำไยตั้งแต่ไร่ขึ้นไป โดยมีผู้ตอบถูก จำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.2 ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย

ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับ เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย	ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	ค่า เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยง เบน มาตรฐาน	แปลความ
1. วัตถุประสงค์ของจีเอพีลำไยเพื่อให้เกษตรกรผลิตลำไยที่มีขนาด ผลสม่ำเสมอภายในช่อ, ผลิตลำไยที่ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างและ ผลิตลำไยที่ปลอดภัยจากศัตรูพืช	174 (97.2)	5 (2.8)	0.97	0.16	มีความรู้มาก
2. เกษตรกรที่ต้องการเป็นสมาชิกจีเอพีลำไยต้องยื่นใบสมัครหรือ แบบคำร้องขอใบรับรองฟาร์ม (GAP-01) ให้กับนักวิชาการเกษตร จากสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 กรมวิชาการเกษตร	169 (94.1)	10 (5.6)	0.94	0.23	มีความรู้มาก
3. เกษตรกรที่จะสมัครเป็นสมาชิกจีเอพีลำไยต้องมีพื้นที่ปลูกลำไย ตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป	63 (35.2)	116 (64.8)	0.34	0.47	มีความรู้ปานกลาง
4. น้ำใช้ทางการเกษตร เช่น น้ำจากลำเหมือง ลำคลอง ต้องมาจาก แหล่งที่ไม่มีมีการปนเปื้อนของวัตถุอันตรายและจุลินทรีย์	163 (91.1)	16 (8.9)	0.91	0.28	มีความรู้มาก
5. ถ้าพื้นที่ ที่จะสร้างแหล่งน้ำทางการเกษตรขึ้นใหม่นั้น เคยเป็นคอก สัตว์หรือโรงงานอุตสาหกรรมมาก่อน ไม่จำเป็นต้องนำน้ำไปตรวจ วิเคราะห์หาสารปนเปื้อนก็ได้	136 (76.0)	43 (24.0)	0.76	0.42	มีความรู้มาก
6. ระบบเกษตรที่เหมาะสมสำหรับลำไย (จีเอพีลำไย) ห้ามใช้ปุ๋ยเคมี (ปุ๋ยเม็ด, ปุ๋ยเกล็ด) และสาร โฟสเฟตเสริมโครเรด	144 (80.4)	35 (19.6)	0.80	0.39	มีความรู้มาก
7. การเก็บสารเคมีทางการเกษตรควรแยกเก็บ ไม่ควรเก็บไว้ภายในบ้าน	170 (95.0)	9 (5.0)	0.95	0.21	มีความรู้มาก
8. สารเมทามิโดฟอส, สารพาราไรออนเมทิล และสารเอ็นโคซัลเฟน เกษตรกรสามารถนำมาใช้ฉีดพ่นเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้	137 (76.5)	42 (23.5)	0.77	0.42	มีความรู้มาก
9. เมื่อเกษตรกรสมาชิกจีเอพีลำไยใช้สารเคมีฉีดพ่นผลผลิตลำไยแล้ว ไม่จำเป็นต้องจดบันทึกข้อมูลการใช้สารเคมีในแบบบันทึก	165 (92.2)	14 (7.8)	0.92	0.26	มีความรู้มาก
10. ถ้าตรวจพบการทำลายของเพลี้ยหอย, เพลี้ยแป้ง และศัตรูพืชอื่น ๆ บนต้นมากกว่า 10 ตัวต่อช่อผล ต้องป้องกันกำจัด	174 (97.2)	5 (2.8)	0.97	0.16	มีความรู้มาก
11. ผลผลิตลำไยที่เก็บเกี่ยวเพื่อจำหน่าย สามารถมีเพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย โรคน้ำฝน โรคผลเน่า และศัตรูพืชอื่นๆ ประปนไปได้	166 (92.7)	13 (7.3)	0.93	0.26	มีความรู้มาก
12. อุปรณ์ และพาหนะ ในการขนย้ายผลผลิตลำไยต้องสะอาดปราศจาก การปนเปื้อนเพื่อความปลอดภัยในการบริโภค	174 (97.2)	5 (2.8)	0.97	0.16	มีความรู้มาก
13. ถ้าพบว่าพื้นที่ปลูกลำไยเคยเป็นที่ทิ้งขยะ คอกสัตว์ หรือ โรงงาน อุตสาหกรรมมาก่อน ไม่จำเป็นต้องนำดินไปตรวจวิเคราะห์	162 (90.5)	17 (9.5)	0.91	0.29	มีความรู้มาก
14. วิธีการสุ่มเก็บตัวอย่างผลผลิตลำไยไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษ ตกค้างให้เลือกสุ่มเก็บแบบกระจายให้ทั่วสวน	167 (93.3)	17 (6.7)	0.93	0.25	มีความรู้มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับ เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย	ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	ค่า เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยง เบน มาตรฐาน	แปลความ
15. แบบบันทึกข้อมูลจะทำให้สามารถตรวจสอบประวัติย้อนหลัง การปฏิบัติงานต่างๆ ในแปลงเจือพีลำไยของเกษตรกรได้	179 (100.0)	-	1.00	0.00	มีความรู้มาก
ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยโดยรวมใน จังหวัดเชียงใหม่			0.87		มีความรู้มาก

หมายเหตุ

ข้อถูก 1, 2, 4, 7, 10, 12, 14 และ 15

ข้อผิด 3, 5, 6, 8, 9, 11 และ 13

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทัศนคติเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย

3.1 ทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย

พบว่าในภาพรวมทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรอยู่ในระดับเห็นด้วย กับระบบเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.83 คะแนน (ตารางที่ 19) และเรื่องที่ที่ปรึกษาเกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด คือ การผลิตลำไยตามเกษตรกรที่เหมาะสม (จีเอพีลำไย) ให้ความสำคัญปลอดภัยต่อตัวท่านและผู้บริโภค โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.63 คะแนน รองลงมา คือ การจัดบันทึกการปฏิบัติงานอย่างละเอียดทุกขั้นตอนเป็นสิ่งที่ควรทำอย่างยิ่ง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.32 คะแนน และเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย (จีเอพีลำไย) จะช่วยให้ผู้รับซื้อลำไยมั่นใจในคุณภาพผลผลิตลำไย และหลังจากที่นำผลผลิตลำไยของเกษตรกรไปตรวจวิเคราะห์จำเป็นต้องแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์กลับมาให้ทราบทุกครั้ง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.31 คะแนน เท่ากัน ส่วนทัศนคติที่ที่ปรึกษาเกษตรกรเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ นักวิชาการเกษตรมีความรู้และความชำนาญในการผลิตลำไยอย่างถูกต้องและเหมาะสมเพียงพอที่จะเข้าไปคำแนะนำท่าน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.13 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ทักษะคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย

ทัศนคติ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่	ไม่เห็นด้วย	ค่า ส่วนเบี่ยง	แปลความ	
	อย่างยิ่ง	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	เห็นด้วย	อย่างยิ่ง			
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	เฉลี่ย	เบน	
							มาตรฐาน	
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการผลิตลำไยตาม เกษตรกรที่เหมาะสม(จีเอฟพีลำไย)ให้ความปลอดภัยต่อตัวท่านและผู้บริโภค	114 (63.7)	64 (35.8)	1 (0.6)	- (-)	- (-)	4.63	0.49	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่านักวิชาการเกษตร มีความรู้และความชำนาญในการผลิตลำไย อย่างถูกต้องเหมาะสมเพียงพอที่จะเข้ามา ให้คำแนะนำท่าน	- (-)	7 (3.9)	40 (22.3)	100 (55.9)	32 (17.9)	2.12	0.73	ไม่เห็นด้วย
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าที่ปรึกษาเกษตรกร ต้องเข้าไปตรวจแปลงเกษตรกรอย่างน้อย 3 ครั้ง/ปี	36 (20.1)	124 (69.3)	11 (6.1)	8 (4.5)	- (-)	4.05	0.66	เห็นด้วย
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการห้ามใช้สารเคมี ต้องห้ามฉีดพ่นผลผลิตลำไยเด็ดขาด	60 (33.5)	86 (48.0)	20 (11.2)	10 (5.6)	3 (1.7)	4.06	0.90	เห็นด้วย
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการจดบันทึกการ ปฏิบัติงานอย่างละเอียดทุกขั้นตอนเป็นสิ่ง ที่ควรทำอย่างยิ่ง	67 (37.4)	104 (58.1)	7 (3.9)	1 (0.6)	- (-)	4.32	0.57	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าเกษตรกรที่เหมาะสม สำหรับลำไยจะช่วยให้ผู้รับซื้อลำไยมั่นใจ ในคุณภาพผลผลิตลำไย	70 (39.1)	96 (53.6)	12 (6.7)	1 (0.6)	- (-)	4.31	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่มีการจัดตั้งและฝึก อบรมที่ปรึกษาเกษตรกร เพื่อช่วยปฏิบัติ หน้าที่ในการตรวจ แปลงของเกษตรกรได้ อย่างทั่วถึง	34 (19.0)	135 (75.4)	4 (2.2)	5 (2.8)	1 (0.6)	4.09	0.60	เห็นด้วย
8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการใช้สารเคมีต้อง ห้ามสามารถใช้ได้ในกรณีที่มีแมลงศัตรูพืช ระบาดมาก	9 (5.0)	71 (39.7)	30 (16.8)	57 (31.8)	12 (6.7)	3.04	1.09	ไม่แน่ใจ
9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าควรมีการเก็บผลผลิต ลำไยไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้างก่อน ที่จะเก็บผลผลิตลำไยไปจำหน่ายเพื่อป้องกัน ปัญหาสารพิษตกค้าง	44 (24.6)	117 (65.4)	13 (7.3)	5 (2.8)	- (-)	4.12	0.64	เห็นด้วย
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่หลังจากที่นำผลผลิต ลำไยของเกษตรกรไปตรวจวิเคราะห์จำเป็น ที่ต้องแจ้ง ผลการตรวจวิเคราะห์กลับมาให้เกษตรกรทราบทุกครั้ง	68 (38.0)	102 (57.0)	6 (3.4)	3 (1.7)	- (-)	4.31	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ทัศนคติ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่	ไม่เห็นด้วย	ค่า	ส่วนเบี่ยง	แปลความ
	อย่างยิ่ง	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	เห็นด้วย	อย่างยิ่ง	เฉลี่ย	เบน	
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		มาตรฐาน	
11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าระยะเวลาที่ผ่านมา ระบบเกษตรที่เหมาะสมสำหรับลำไย สามารถช่วยแก้ปัญหาด้านราคาผลผลิตลำไย ตกต่ำได้	6 (3.4)	68 (38.0)	46 (25.7)	55 (30.7)	4 (2.2)	3.09	0.95	ไม่แน่ใจ
12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าเกษตรที่เหมาะสม สำหรับลำไยทำให้ประเทศคู่ค้ามันใจมาตรฐานการผลิตลำไยจากประเทศไทย	41 (22.9)	119 (66.5)	17 (9.5)	2 (1.1)	- (-)	4.11	0.59	เห็นด้วย
13. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าเกษตรกรที่ไม่ได้ เป็นสมาชิก(เจือทีลำไย)จะสามารถผลิต ลำไยที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามหลักวิชาการของเกษตรที่เหมาะสมสำหรับลำไยได้	1 (0.6)	30 (16.8)	73 (40.8)	67 (37.4)	8 (4.5)	2.72	0.81	ไม่แน่ใจ
14. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการเข้าระบบเกษตร ดีที่เหมาะสมช่วยแก้ปัญหาสารเคมีตกค้างใน ผลผลิตลำไยได้	37 (20.1)	132 (73.7)	8 (4.5)	2 (1.1)	- (-)	4.14	0.52	เห็นด้วย
15. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าระบบเกษตรที่ เหมาะสมสำหรับลำไย ช่วยให้ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ ในการผลิตลำไยอย่างถูกต้อง เหมาะสมตามหลักวิชาการยิ่งขึ้น	52 (29.1)	124 (69.3)	3 (1.7)	- (-)	- (-)	4.27	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกร โดยรวมต่อเกษตรที่เหมาะสมสำหรับลำไย						3.83		เห็นด้วย

หมายเหตุ ข้อ 1,3,4,5,6,7,9,10,12,14,15 เป็นข้อความทัศนคติเชิงบวก และข้อ 2,8,11,13 เป็น ข้อความทัศนคติเชิงลบ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติหน้าที่การให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติหน้าที่การให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่โดยรวมของที่ปรึกษาเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.29 คะแนน (ตารางที่ 20) และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของที่ปรึกษาเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ แนะนำการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ถูกต้องตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย (จีเอพีลำไย) โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.59 คะแนน รองลงมาเป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรซักถามปัญหา ขอบกพร่อง และร่วมปรึกษารื้อกัน และการส่งรายงานการให้คำปรึกษาแก่สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรทุกครั้งที่เสร็จสิ้นการให้คำปรึกษา โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.54 คะแนนเท่ากัน และการติดตามการแก้ไขขอบกพร่องของเกษตรกรตามเวลาที่กำหนด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.51 คะแนน และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของที่ปรึกษาเกษตรกรที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ เคยแนะนำตัวโดยแสดงบัตรของที่ปรึกษาเกษตรกร ทุกครั้งที่เข้าไปให้การปรึกษา โดยมีคะแนนเฉลี่ย 1.30 คะแนน ระบุเหตุผลเพราะทางหน่วยงานราชการยังไม่ออกบัตรประจำตัวที่ปรึกษาเกษตรกรให้แก่ที่ปรึกษาเกษตรกร ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การปฏิบัติหน้าที่การให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดี ที่เหมาะสมสำหรับลำไย

การปฏิบัติ	ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ปฏิบัติ บางครั้ง (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยง เบน มาตรฐาน	แปลความ
1.ท่านเคยมีการวางแผนการให้คำปรึกษาก่อนที่จะเข้าไปให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบของท่านก่อนทุกครั้งหรือไม่	90 (50.3)	79 (44.1)	10 (5.6)	2.45	0.60	ปฏิบัติดีมาก
2.ท่านเคยแจ้งกำหนดการเข้าไปให้คำปรึกษาเพื่อให้เกษตรกรทราบก่อนลงพื้นที่ปฏิบัติงานหรือไม่	101 (56.4)	63 (35.2)	15 (8.4)	2.48	0.64	ปฏิบัติดีมาก
3.ท่านเคยแนะนำตัวโดยแสดงบัตรประจำตัวของที่ปรึกษาเกษตรกรทุกครั้งที่จะเข้าไปให้คำปรึกษาหรือไม่	7 (3.9)	39 (21.8)	133 (74.3)	1.30	0.53	ปฏิบัติงานน้อย
4.ท่านเคยบันทึกข้อมูลตามที่เกษตรกรมีข้อสงสัยหรือไม่	88 (49.2)	73 (40.8)	18 (10.0)	2.39	0.66	ปฏิบัติดีมาก
5.ท่านเคยเปิดโอกาสให้เกษตรกรซักถามปัญหาข้อบกพร่องและร่วมปรึกษาหารือกันหรือไม่	108 (60.3)	59 (33.0)	12 (6.7)	2.54	0.62	ปฏิบัติดีมาก
6.ท่านเคยกำหนดระยะเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องของเกษตรกรหลังจากที่ท่านได้ตรวจพบข้อบกพร่องหรือไม่	101 (56.4)	61 (34.1)	17 (9.5)	2.47	0.66	ปฏิบัติดีมาก
7.ท่านเคยติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องของเกษตรกรตามเวลาที่ท่านได้กำหนดในแบบบันทึกข้อบกพร่องหรือไม่	104 (58.1)	62 (34.6)	13 (7.3)	2.51	0.63	ปฏิบัติดีมาก
8.ท่านเคยบันทึกและสรุปข้อบกพร่องในแบบบันทึกข้อบกพร่องหรือไม่	99 (55.3)	60 (33.5)	20 (11.2)	2.44	0.68	ปฏิบัติดีมาก
9.ท่านเคยเข้าไปตรวจสอบสวนลำไยของเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบของท่าน เกิน 3 ครั้ง ต่อ 1 ฤดูกาลเก็บเกี่ยวหรือไม่	91 (50.8)	66 (36.9)	22 (12.3)	2.39	0.69	ปฏิบัติดีมาก
10.ท่านเคยแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ถูกต้องตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย (จีเอพีลำไย) หรือไม่	119 (66.5)	46 (25.7)	14 (7.8)	2.59	0.63	ปฏิบัติดีมาก
11.ท่านเคยส่งรายงานการให้คำปรึกษาเกษตรกรแก่สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่1 (สวพ.1) ทุกครั้งที่เสร็จสิ้นการให้คำปรึกษาหรือไม่	111 (62.0)	54 (30.2)	14 (7.8)	2.54	0.63	ปฏิบัติดีมาก
12.ท่านเคยเก็บสำเนาการให้คำปรึกษาเกษตรกรไว้หลังจากที่เสร็จสิ้นการให้คำปรึกษาหรือไม่	78 (43.6)	59 (33.0)	42 (23.4)	2.20	0.79	ปฏิบัติงานปานกลาง
13.ท่านเคยตรวจประเมินสวนลำไยตามเกณฑ์ที่กำหนดของระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย (จีเอพีลำไย) ทุกชั้นตอนหรือไม่	89 (49.7)	73 (40.8)	17 (9.5)	2.40	0.65	ปฏิบัติดีมาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การปฏิบัติ	ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ปฏิบัติ บางครั้ง (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ค่า เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยง เบน มาตรฐาน	แปลความ
14. ท่านเคยสรุปผลการให้คำปรึกษาเกษตรกรในแต่ละสวน ให้แก่สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 ในกรณี เตรียมพร้อมจะได้รับใบตรวจรับรองจากคณะผู้ตรวจรับ รองหรือไม่	56 (31.3)	41 (22.9)	82 (45.8)	1.85	0.86	ปฏิบัติงาน ปานกลาง
15. ท่านเคยเก็บตัวอย่างผลผลิตลำไยของเกษตรกรในพื้นที่ รับผิดชอบของท่านเพื่อให้สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 นำไปตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้างหรือไม่	63 (35.2)	34 (19.0)	82 (45.8)	1.89	0.89	ปฏิบัติงาน ปานกลาง
การปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรโดยรวมต่อเกษตรกรที่เหมาะสม สำหรับลำไย				2.29		ปฏิบัติงานมาก

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของที่
 ปรึกษาเกษตรกรกับความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตร
 ดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

5.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม
 ของที่ปรึกษาเกษตรกรกับความรู

การศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Correlation เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง
 ตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัวว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางใด (เชิงบวก
 หรือเชิงลบ)กับตัวแปรตามและมีระดับความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด การวิเคราะห์
 ครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ 15 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกลำไย ขนาด
 พื้นที่ปลูกลำไย รายได้จากการขายผลผลิตลำไย รายได้ครัวเรือน เงินทุนในการผลิตลำไย จำนวน
 แรงงานในภาคเกษตร ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร ความถี่ที่ได้รับการฝึกอบรม
 ปฏิบัติการให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การ
 เป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน และระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

ส่วนตัวแปรตาม คือ ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับ
 ลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)
 ในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment
 Correlation Coefficient) ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรที่ที่เหมาะสมสำหรับลำไย

ในจังหวัด เชียงใหม่ที่มีปัญหา Multicollinearity

Y _i	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅
Y ₁	1.000	-.074	-.003	-.004	-.090	.079	-.009	.065	0.57	0.28	-.017	-.016	-.015	.041	.093
X ₁	1.000		.112	-.063	-.051	-.099	-.037	-.068	-.118	-.074	-.082	-.113	-.003	.042	-.125
X ₂	1.000		-.303**	.443**	.128	.070	.077	.069	-.089	.116	.090	.280	.046	.057	.151
X ₃	1.000			-.244**	-.045	-.024	.166*	-.020	-.069	.030	-.057	.044	.234**	-.009	-.100
X ₄	1.000				.188*	.061	-.007	.134	-.015	.093	.181*	.121	.052	-.114	-.115
X ₅	1.000					.617**	.484**	.648**	.424**	.081	.266**	.081	.005	-.034	.203
X ₆	1.000						.672**	.818**	.367**	-.048	.227**	.058	.075	.007	.097
X ₇	1.000							.568**	.236**	.039	.192*	.024	.086	-.056	.072
X ₈	1.000								.418**	-.005	.274**	.057	.071	.022	.179
X ₉	1.000									.151*	.299	.005	-.031	-.078	.272**
X ₁₀	1.000										.199*	.162*	.085	-.144	.298*
X ₁₁	1.000											.143	.058	-.067	.165*
X ₁₂	1.000												.235**	.103	.005
X ₁₃	1.000													.189*	-.005
X ₁₄	1.000														.009
X ₁₅	1.000														

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05,

** มีระดับนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01

เมื่อ ตัวแปรตาม Y_1	=	ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสม สำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่
a	=	ค่าคงที่
$b_{1...15}$	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว กับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในสมการ ให้คงที่แล้ว
ตัวแปรอิสระ X_1	=	เพศ
X_2	=	อายุ
X_3	=	ระดับการศึกษา
X_4	=	ประสบการณ์ในการปลูกลำไย
X_5	=	ขนาดพื้นที่ปลูกลำไย
X_6	=	รายได้จากการขายผลผลิตลำไย
X_7	=	รายได้ครัวเรือน
X_8	=	เงินทุนในการผลิตลำไย
X_9	=	จำนวนแรงงานในภาคเกษตร
X_{10}	=	ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร
X_{11}	=	ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิตลำไย
X_{12}	=	สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม
X_{13}	=	การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
X_{14}	=	การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน
X_{15}	=	ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยกัน พบว่ามีตัวแปรอิสระ 1 คู่ ที่มีความสัมพันธ์กันสูงกว่า 0.8 ทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง (Multicollinearity) ซึ่งทำให้ค่า R^2 เปลี่ยนไป และเป็นการละเมิดข้อสมมุติฐานที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2540: 70-114) ได้แก่ ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ คือ รายได้จากการขายผลผลิตลำไยกับเงินทุนในการผลิตลำไย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแล้วพบว่า ควรตัดตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อย ได้แก่ รายได้จากการขายผลผลิตลำไย จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้อย่างที่ ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 14 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกลำไย ขนาดพื้นที่ปลูกลำไย รายได้ครัวเรือน เงินทุนในการผลิตลำไย จำนวนแรงงานในภาคเกษตร ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิตลำไย สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร กับตัวแปรตาม คือความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรที่ดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย
ในจังหวัด เชียงใหม่ที่มีปัญหา Multicollinearity

	Y_1	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}	X_{14}	X_{15}
Y_1	1.000														
X_1		1.000													
X_2			1.000												
X_3				1.000											
X_4					1.000										
X_5						1.000									
X_7							1.000								
X_8								1.000							
X_9									1.000						
X_{10}										1.000					
X_{11}											1.000				
X_{12}												1.000			
X_{13}													1.000		
X_{14}														1.000	
X_{15}															1.000

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05,

** มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด 14 ตัวกับตัวแปรตาม ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในระดับต่ำถึงปานกลาง ตามเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ของบุปผา (ม.ป.ป.:148) และไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน Multicollinearity ดังนั้นจึงได้มีการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งมีสมการดังต่อไปนี้

$$Y_i = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12} + b_{13}x_{13} + b_{14}x_{14}$$

เมื่อ ตัวแปรตาม Y_i = ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

a = ค่าคงที่

$b_{1...14}$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในสมการไว้คงที่แล้ว

ตัวแปรอิสระ X_1 = เพศ

X_2 = อายุ

X_3 = ระดับการศึกษา

X_4 = ประสบการณ์ในการปลูกลำไย

X_5 = ขนาดพื้นที่ปลูกลำไย

X_7 = รายได้ครัวเรือน

X_8 = เงินทุนในการผลิตลำไย

X_9 = จำนวนแรงงานในภาคเกษตร

X_{10} = ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร

X_{11} = ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิตลำไย

X_{12} = สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม

X_{13} = การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

X_{14} = การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน

X_{15} = ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์คะแนนความรู้ของที่ปรึกษา เกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

จากผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Correlation ในเบื้องต้นสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกลำไย ขนาดพื้นที่ ปลูกลำไย รายได้ครัวเรือน เงินทุนในการผลิตลำไย จำนวนแรงงานในภาคเกษตร ความถี่ในการ ติดต่อกับนักวิชาการเกษตร ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิตลำไย สถานภาพการเป็น ผู้นำทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน ระยะเวลาในการ เป็นที่ปรึกษาเกษตรกร ไม่มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และไม่มีตัวแปรใดที่สามารถ พยากรณ์ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

5.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ของที่ปรึกษาเกษตรกรกับทัศนคติ

การศึกษานี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Correlation เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัวว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางใด (เชิงบวกหรือเชิงลบ)กับตัวแปรตามและมีระดับความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด การวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ 15 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกกล้วย ขนาดพื้นที่ปลูกกล้วย รายได้จากการขายผลผลิตกล้วย รายได้ครัวเรือน เงินทุนในการผลิตกล้วย จำนวนแรงงานในภาคเกษตร ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร ความถี่ที่ได้รับการฝึกอบรม ปฏิบัติการให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน และระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

ส่วนตัวแปรตาม คือ ทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับกล้วยในจังหวัดเชียงใหม่

โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับพัฒนาการที่ปรึกษาเกษตรที่เกี่ยวข้องกับเกษตรที่ดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย
ในจังหวัด เชียงใหม่ที่มีปัญหา Multicollinearity

	Y ₂	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅
Y ₂	1.000	.014	.084	.119	.079	.166*	.264**	.148*	.212**	-.057	-.027	-.070	.233*	.124	.140	-.039
X ₁		1.000	-.179*	.112	-.063	-.051	-.099	-.037	-.068	-.118	-.074	-.082	-.113	-.003	.042	-.125
X ₂			1.000	-.303**	.443**	.128	.070	.077	.069	-.089	.116	.090	.280	.046	.057	.151
X ₃				1.000	-.244**	-.045	-.024	.166*	-.020	-.069	.030	-.057	.044	.234**	-.009	-.100
X ₄					1.000	.188*	.061	-.007	.134	-.015	.093	.181*	.121	.052	-.114	-.115
X ₅						1.000	.617**	.484**	.648**	.424**	.081	.266**	.081	.005	-.034	.203
X ₆							1.000	.672**	.818**	.367**	-.048	.227**	.058	.075	.007	.097
X ₇								1.000	.568**	.236**	.039	.192*	.024	.086	-.056	.072
X ₈									1.000	.418**	-.005	.274**	.057	.071	.022	.179
X ₉										1.000	.151*	.299	.005	-.031	-.078	.272**
X ₁₀											1.000	.199*	.162*	-.144	.298*	
X ₁₁												1.000	.143	-.067	.165*	
X ₁₂													1.000	.235**	.005	
X ₁₃														1.000	.189*	
X ₁₄															1.000	
X ₁₅																1.000

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05,

** มีระดับนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01

เมื่อ ตัวแปรตาม Y_2	=	ทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่
a	=	ค่าคงที่
$b_{1...15}$	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในสมการให้คงที่แล้ว
ตัวแปรอิสระ X_1	=	เพศ
X_2	=	อายุ
X_3	=	ระดับการศึกษา
X_4	=	ประสบการณ์ในการปลูกลำไย
X_5	=	ขนาดพื้นที่ปลูกลำไย
X_6	=	รายได้จากการขายผลผลิตลำไย
X_7	=	รายได้ครัวเรือน
X_8	=	เงินทุนในการผลิตลำไย
X_9	=	จำนวนแรงงานในภาคเกษตร
X_{10}	=	ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร
X_{11}	=	ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิตลำไย
X_{12}	=	สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม
X_{13}	=	การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
X_{14}	=	การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน
X_{15}	=	ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยกัน พบว่ามีตัวแปรอิสระ 1 คู่ ที่มีความสัมพันธ์กันสูงกว่า 0.8 ทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง (Multicollinearity) ซึ่งทำให้ค่า R^2 เปลี่ยนไป และเป็นการละเมิดข้อสมมุติฐานที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2540: 70-114) ได้แก่ ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ คือ รายได้จากการขายผลผลิตลำไยกับเงินทุนในการผลิตลำไย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแล้วพบว่า ควรตัดตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อย ได้แก่ เงินทุนในการผลิตลำไย จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 14 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกลำไย ขนาดพื้นที่ปลูกลำไย รายได้จากการขายผลผลิตลำไย รายได้ครัวเรือน จำนวนแรงงานในภาคเกษตร ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิกลำไย สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร กับตัวแปรตาม คือ ทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับที่สนใจของที่ปรึกษาเกษตรกรรมเกี่ยวกับเกษตรกรรมที่เหมาะสมสำหรับลำไย
ในจังหวัด เชียงใหม่ที่มีปัญหา Multicollinearity

	Y ₂	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅
Y ₂	1.000	.014	.084	.119	.079	.166*	.264**	.148*	-.057	-.027	-.070	.233*	.124	.140	-.039
X ₁		1.000	-.179*	.112	-.063	-.099	-.037	-.037	-.118	-.074	-.082	-.113	-.003	.042	-.125
X ₂			1.000	-.303**	.443**	.128	.070	.077	-.089	.116	.090	.280	.046	.057	.151
X ₃				1.000	-.244**	-.045	-.024	.166*	-.069	.030	-.057	.044	.234**	-.009	-.100
X ₄					1.000	.188*	.061	-.007	-.015	.093	.181*	.121	.052	-.114	-.115
X ₅						1.000	.617**	.484**	.424**	.081	.266**	.081	.005	-.034	.203
X ₆							1.000	.672**	.367**	-.048	.227**	.058	.075	.007	.097
X ₇								1.000	.236**	.039	.192*	.024	.086	-.056	.072
X ₉									1.000	.151*	.299	.005	-.031	-.078	.272**
X ₁₀										1.000	.199*	.162*	.085	-.144	.298*
X ₁₁											1.000	.143	.058	-.067	.165*
X ₁₂												1.000	.235**	.103	.005
X ₁₃													1.000	.189*	-.005
X ₁₄														1.000	.009
X ₁₅															1.000

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05,

** มีระดับนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด 14 ตัว กับตัวแปรตาม ทศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในระดับต่ำถึงปานกลาง ตามเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ของบุปผา (น.ป.ป.:148) และไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระด้วยกัน Multicollinearity ดังนั้นจึงได้มีการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งมีสมการดังต่อไปนี้

$$Y_2 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12} + b_{13}x_{13} + b_{14}x_{14}$$

เมื่อ ตัวแปรตาม Y_2 = ทศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสม สำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

a = ค่าคงที่

$b_{1...14}$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว กับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในสมการ ให้คงที่แล้ว

ตัวแปรอิสระ X_1 = เพศ

X_2 = อายุ

X_3 = ระดับการศึกษา

X_4 = ประสบการณ์ในการปลูกลำไย

X_5 = ขนาดพื้นที่ปลูกลำไย

X_6 = รายได้จากการขายผลผลิตลำไย

X_7 = รายได้ครัวเรือน

X_9 = จำนวนแรงงานในภาคเกษตร

X_{10} = ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร

X_{11} = ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิตลำไย

X_{12} = สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม

X_{13} = การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

X_{14} = การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน

X_{15} = ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์คะแนนทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

ตัวพยากรณ์	b	SE _b	Beta	t
- รายได้จากการขายลำไย	1.741E-05	0.000	0.288	4.013*
- สถานภาพทางสังคม	2.127	0.624	0.241	3.410*
- การเข้ารับการฝึกอบรม	-0.287	0.122	-0.170	-2.350**
- ค่าคงที่	55.571	0.578		96.183*

R = 0.380 R² = 0.144 R²_{adj} = 0.129 SE_{est} = 3.809 F = 9.825

จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า รายได้จากการขายผลผลิตลำไย สถานภาพทางสังคมและการเข้ารับการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับคะแนนทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.380 และการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว ได้แก่ รายได้จากการขายผลผลิตลำไย สถานภาพทางสังคมและการเข้ารับการฝึกอบรม จะมีผลต่อคะแนนทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย ประมาณร้อยละ 14.4 และถ้าใช้รายได้จากการขายผลผลิตลำไย สถานภาพทางสังคมและการเข้ารับการฝึกอบรมไปพยากรณ์คะแนนทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย จะมีความคลาดเคลื่อนประมาณ 3.809 โดยรายได้จากการขายผลผลิตลำไย และสถานภาพทางสังคม สามารถพยากรณ์คะแนนทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการเข้าฝึกอบรมสามารถพยากรณ์คะแนนทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยได้อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถสรุปเป็นสมการถดถอยพหุทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย ได้ดังนี้

$$Y_2 = a + b_6X_6 + b_{11}X_{11} + b_{12}X_{12}$$

หรือ ทัศนคติ = 55.571 + 1.741E-05 รายได้จากการขายผลผลิตลำไย + 2.127 สถานภาพทางสังคม + (-0.287) การเข้ารับการฝึกอบรม

จากสมการสามารถอธิบายได้ว่า ถ้าที่ปรึกษาเกษตรกรรมมีรายได้จากการขายผลผลิตลำไยสูง จะทำให้คะแนนทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกร เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยเปลี่ยนแปลง $1.741E-05$ คะแนน ถ้าที่ปรึกษาเกษตรกรรมมีสถานภาพทางสังคมจะทำให้คะแนนทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยเปลี่ยนแปลง 2.127 คะแนน และถ้า การเข้ารับการศึกษาอบรม 1 ครั้งจะทำให้คะแนนทัศนคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยเปลี่ยนแปลง -0.288 คะแนน

5.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ของที่ปรึกษาเกษตรกรกับการปฏิบัติ

การศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Correlation เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัวว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางใด (เชิงบวก หรือเชิงลบ)กับตัวแปรตามและมีระดับความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด การวิเคราะห์ ครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ 15 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกลำไย ขนาด พื้นที่ปลูกลำไย รายได้จากการขายผลผลิตลำไย รายได้ครัวเรือน เงินทุนในการผลิตลำไย จำนวน แรงงานในภาคเกษตร ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร ความถี่ที่ได้รับการฝึกอบรม ปฏิบัติการให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การ เป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน และระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

ส่วนตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับ ลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับถ่าย
 ในจังหวัด เชียงใหม่ที่มีปัญหา Multicollinearity

	Y_3	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}	X_{14}	X_{15}
Y_3	1.000	.026	-.220**	.137	.015	-.088	-.017	-.013	-.003	.068	.057	.068	.063	.156*	0.47	.040
X_1		1.000	-.179*	.112	-.063	-.051	-.099	-.037	-.068	-.118	-.074	-.082	-.113	-.003	.042	-.125
X_2			1.000	-.303**	.443**	.128	.070	.077	.069	-.089	.116	.090	.280	.046	.057	.151
X_3				1.000	-.244**	-.045	-.024	.166*	-.020	-.069	.030	-.057	.044	.234**	-.009	-.100
X_4					1.000	.188*	.061	-.007	.134	-.015	.093	.181*	.121	.052	-.114	-.115
X_5						1.000	.617**	.484**	.648**	.424**	.081	.266**	.081	.005	-.034	.203
X_6							1.000	.672**	.818**	.367**	-.048	.227**	.058	.075	.007	.097
X_7								1.000	.568**	.236**	.039	.192*	.024	.086	-.056	.072
X_8									1.000	.418**	-.005	.274**	.057	.071	.022	.179
X_9										1.000	.151*	.299	.005	-.031	-.078	.272**
X_{10}											1.000	.199*	.162*	.085	-.144	.298*
X_{11}												1.000	.143	.058	-.067	.165*
X_{12}													1.000	.235**	.103	.005
X_{13}														1.000	.189*	-.005
X_{14}															1.000	.009
X_{15}																1.000

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05,

** มีระดับนัยสำคัญซึ่งที่ระดับ 0.01

เมื่อ ตัวแปรตาม Y_3	=	การปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่
a	=	ค่าคงที่
$b_{1.....15}$	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในสมการให้คงที่แล้ว
ตัวแปรอิสระ X_1	=	เพศ
X_2	=	อายุ
X_3	=	ระดับการศึกษา
X_4	=	ประสบการณ์ในการปลูกลำไย
X_5	=	ขนาดพื้นที่ปลูกลำไย
X_6	=	รายได้จากการขายผลผลิตลำไย
X_7	=	รายได้ครัวเรือน
X_8	=	เงินทุนในการผลิตลำไย
X_9	=	จำนวนแรงงานในภาคเกษตร
X_{10}	=	ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร
X_{11}	=	ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิตลำไย
X_{12}	=	สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม
X_{13}	=	การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
X_{14}	=	การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน
X_{15}	=	ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยกัน พบว่ามีตัวแปรอิสระ 1 คู่ ที่มีความสัมพันธ์กันสูงกว่า 0.8 ทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง (Multicollinearity) ซึ่งทำให้ค่า R^2 เปลี่ยนไป และเป็นการละเมิดข้อสมมุติฐานที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2540: 70-114) ได้แก่ ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ ดังนี้ คือ รายได้จากการขายผลผลิตลำไยกับเงินทุนในการผลิตลำไย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแล้วพบว่า ควรตัดตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามน้อย ได้แก่ รายได้จากการขายผลผลิตลำไย จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ดังนี้

5.3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 14 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปลูกลำไย ขนาดพื้นที่ปลูกลำไย รายได้ครัวเรือน เงินทุนในการผลิตลำไย จำนวนแรงงานในภาคเกษตร ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิตลำไย สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร กับตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรที่เหมาะสมสำหรับลำไย
ในจังหวัด เชียงใหม่ที่มีปัญหา Multicollinearity

	Y ₃	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅
Y ₃	1.000	.026	-.220**	.137	.015	-.088	-.013	-.003	-.068	-.057	.068	.063	.156*	0.47	.040
X ₁		1.000	-.179*	.112	-.063	-.051	-.037	-.068	-.118	-.074	-.082	-.113	-.003	.042	-.125
X ₂			1.000	-.303**	.443**	.128	.077	.069	-.089	.116	.090	.280	.046	.057	.151
X ₃				1.000	-.244**	-.045	.166*	-.020	-.069	.030	-.057	.044	.234**	-.009	-.100
X ₄					1.000	.188*	-.007	.134	-.015	.093	.181*	.121	.052	-.114	-.115
X ₅						1.000	.484**	.648**	.424**	.081	.266**	.081	.005	-.034	.203
X ₇							1.000	.568**	.236**	.039	.192*	.024	.086	-.056	.072
X ₈								1.000	.418**	-.005	.274**	.057	.071	.022	.179
X ₉									1.000	.151*	.299	.005	-.031	-.078	.272**
X ₁₀										1.000	.199*	.162*	.085	-.144	.298*
X ₁₁											1.000	.143	.058	-.067	.165*
X ₁₂												1.000	.235**	.103	.005
X ₁₃													1.000	.189*	-.005
X ₁₄														1.000	.009
X ₁₅															1.000

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05,

** มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมด 14 ตัว กับตัวแปรตาม การปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยใน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในระดับต่ำถึงปาน กลาง ตามเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ของนุพผา (ม.ป.ป.:148) และไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน Multicollinearity ดังนั้นจึงได้มีการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุแบบ ขึ้นตอน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งมีสมการดังต่อไปนี้

$$Y_3 = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_7X_7 + b_8X_8 + b_9X_9 + b_{10}X_{10} + b_{11}X_{11} + b_{12}X_{12} + b_{13}X_{13} + b_{14}X_{14}$$

เมื่อ ตัวแปรตาม Y_3 = การปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสม สำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

a = ค่าคงที่

$b_{1...14}$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว กับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในสมการ ให้คงที่แล้ว

ตัวแปรอิสระ X_1 = เพศ

X_2 = อายุ

X_3 = ระดับการศึกษา

X_4 = ประสบการณ์ในการปลูกลำไย

X_5 = ขนาดพื้นที่ปลูกลำไย

X_7 = รายได้ครัวเรือน

X_8 = เงินทุนในการผลิตลำไย

X_9 = จำนวนแรงงานในภาคเกษตร

X_{10} = ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการเกษตร

X_{11} = ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านผลิตลำไย

X_{12} = สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม

X_{13} = การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

X_{14} = การเป็นอาสาสมัครให้กับหลายหน่วยงาน

X_{15} = ระยะเวลาในการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกร

ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์คะแนนการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

ตัวพยากรณ์	b	SE _b	Beta	t
- อายุ	-0.146	0.047	-0.228	-3.139*
- การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	0.679	0.296	0.167	2.296*
- ค่าคงที่	39.855	2.337		17.054*

R = 0.276 R² = 0.076 R²_{adj} = 0.066 SE_{est} = 5.551 F = 9.010

จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า อายุ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับคะแนนการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.276 และการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว ได้แก่ อายุ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจะมีผลต่อคะแนนการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย ประมาณร้อยละ 7.6 และถ้าใช้อายุและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไปพยากรณ์คะแนนการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกร เกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย จะมีความคลาดเคลื่อนประมาณ 5.551 โดยอายุ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสามารถพยากรณ์ คะแนนการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถสรุปเป็นสมการถดถอยพหุการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย ได้ดังนี้

$$Y_2 = a + b_2x_2 + b_{13}x_{13}$$

หรือ การปฏิบัติ = 39.855 + (-0.146) อายุ + 0.679 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

จากสมการสามารถอธิบายได้ว่า ถ้าที่ปรึกษาเกษตรกรมีอายุน้อยจะทำให้คะแนนการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยเปลี่ยนแปลง - 0.146 คะแนน และถ้าที่ปรึกษาเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารมาก จะทำให้คะแนนการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยเปลี่ยนแปลง 0.679 คะแนน

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของที่ปรึกษา
เกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย

การศึกษานี้ใช้ตัวแปรตาม 3 ตัว คือ ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ ได้ทำการ
วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment
Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรตาม ซึ่งการวิเคราะห์
ครั้งนี้ ดังแสดงในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ
ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย ในจังหวัด เชียงใหม่

	Y ₁	Y ₂	Y ₃
Y ₁	1.000	.115	.070
Y ₂		1.000	.194**
Y ₃			1.000

** มีระดับนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01

- เมื่อ Y₁ = ความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสม
สำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่
- Y₂ = ทักษะของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสม
สำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่
- Y₃ = การปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสม
สำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

จากตารางที่ 29 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของที่
ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย พบว่าทักษะของที่ปรึกษาเกษตรกร
เกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติของที่ปรึกษา
เกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย ที่ระดับนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 7 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาเกษตรกรในการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

1. ปัญหา อุปสรรค

จากการศึกษา รวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาเกษตรกรในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย ซึ่งได้นำเสนอโดยใช้คำถามปลายเปิดสามารถสรุปประเด็นปัญหา อุปสรรคได้ 3 ประเด็น ดังนี้ คือ

1.1 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากเกษตรกร (สมาชิก GAP ลำไย)

ในการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาของที่ปรึกษาเกษตรกร พบว่า สมาชิก GAP ลำไยไม่สามารถบันทึกการปฏิบัติงานในแบบบันทึกของเกษตรกรได้ (ร้อยละ 91.1) เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และมีการศึกษาน้อย ตลอดจนแบบบันทึกมีตัวหนังสือเล็ก มีความละเอียดของเนื้อหามากเกินไป และมีช่องว่างหลายช่องเกษตรกรจึงเกิดความสับสน ไม่กล้าที่จะบันทึกเพราะเกรงว่าจะบันทึกการปฏิบัติงานไม่ถูกต้อง สมาชิก GAP ลำไย จึงมักจะจดบันทึกไว้ตรงฝาผนัง ใต้ถุนบ้าน ปฏิทิน และสมุดส่วนตัว เป็นต้น ตามความเข้าใจของตนเอง ส่วนสมาชิก GAP ลำไย ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร (ร้อยละ 88.8) เหตุผลจะสอดคล้องกับปัญหาสมาชิก GAP ลำไย มีความรู้ความเข้าใจ แต่ขาดการปฏิบัติงาน (54.7) เนื่องจากสมาชิก GAP ลำไยที่มีทัศนคติในเชิงลบเห็นว่า เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยมีการปฏิบัติงานที่ซับซ้อน มีความยุ่งยาก และเมื่อปฏิบัติแล้วไม่สามารถเห็นผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ในด้านราคาผลผลิตลำไยซึ่งเป็นสิ่งจูงใจแก่เกษตรกรอย่างยิ่ง ส่วนสมาชิก GAP ลำไยไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมโครงการเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย (GAP ลำไย) ที่ถูกต้อง (ร้อยละ 52.0) โดยสมาชิก GAP ลำไย มุ่งถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับการเข้าร่วมโครงการ คือ การได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐในด้านราคาผลผลิตที่สูงขึ้น เมื่อวัตถุประสงค์ของโครงการไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ดีพอที่จะเห็นความแตกต่าง ระหว่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิก GAP ลำไยและเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิก GAP ลำไย เพราะผลผลิตก็ยังขายในราคาที่ไม่ต่างกัน ตลอดจนกระบวนการตรวจสอบผลผลิตของภาครัฐก่อนการส่งออกและกระบวนการตรวจสอบของสิ่งลำไยที่รับซื้อผลผลิตยังคงเหมือนเดิม เกษตรกรไม่จำเป็นต้องมีใบรับรองคุณภาพผลผลิตก็สามารถจำหน่ายผลผลิตได้ ทำให้ระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยและที่ปรึกษาเกษตรกรขาดความน่าเชื่อถือจากสมาชิก GAP ลำไย ดังนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่จึงเชื่อประสบการณ์เดิมของตนเองหรือร้านค้า

1.2 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากที่ปรึกษาเกษตรกร (Advisers)

ที่ปรึกษาเกษตรกรขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และคิดว่าตนเองยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย เนื่องจากที่ปรึกษาเกษตรกรบางรายไม่เคยได้รับการฝึกอบรมในการปฏิบัติงานให้คำปรึกษา ส่วนที่ปรึกษาเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมแล้ว ไม่มั่นใจว่าตนเองมีความรู้ ความเข้าใจถูกต้องหรือไม่ เพราะขาดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง และที่ปรึกษาเกษตรกรบางรายไม่มีอาชีพหลักในการทำสวนลำไย นอกจากนี้ที่ปรึกษาเกษตรกรไม่ได้รับการศึกษาด้านวิชาการเกษตรมาโดยตรง จึงมักถูกสมาชิก GAP ลำไย นำมาเปรียบเทียบกับนักวิชาการเกษตร ตลอดจนวิธีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกันยังไม่ดีพอ ในการเข้าไปตรวจแปลงสมาชิก GAP ลำไยนั้นบางกรณีที่ปรึกษาเกษตรกรไม่สามารถเข้าไปตรวจทุกแปลงเนื่องจากอยู่ต่างอำเภอ ทำให้ไม่สะดวกในการเดินทาง เนื่องจากถูกจำกัดด้วยงบประมาณหรืองบประมาณมีน้อย และบางครั้งเมื่อที่ปรึกษาเกษตรกรไปตรวจแปลง สมาชิก GAP ลำไย แล้วไม่พบเจ้าของสวนทำให้ต้องไปหลายครั้ง ส่วนที่ปรึกษาเกษตรกรบางรายไม่ได้ลงพื้นที่ที่ตรวจแปลงเนื่องจากเป็นแปลงไกลเคียงภายในหมู่บ้าน จึงสามารถนึ่งภาพการจัดการภายในสวนของแต่ละแปลงได้ ทำให้ไม่ตรงกับหลักการปฏิบัติงานของเกษตรดีที่เหมาะสมได้กำหนดไว้

1.3 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากนักวิชาการเกษตรและหน่วยงานภาครัฐ

การประสานงานของหน่วยงานราชการขาดการต่อเนื่อง (ร้อยละ 79.9) สาเหตุอาจมาจากนักวิชาการเกษตรมีจำนวนน้อย และมีหน้าที่หลายอย่างต้องปฏิบัติ บางครั้งจึงเกิดความล่าช้า นอกจากนี้ยังขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 64.2) อาจเป็นสาเหตุทำให้การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้า เนื่องจากในการปฏิบัติงานจะต้องมีงบประมาณเป็นตัวขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไป จึงทำให้ที่ปรึกษาเกษตรกรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากที่ปรึกษาเกษตรกรต้องมีภาระเลี้ยงดูครอบครัวด้วย นอกจากนี้บางครั้งแปลงเกษตรกรบางรายอยู่ต่างอำเภอที่ปรึกษาเกษตรกรไม่สามารถตามไปตรวจได้ เนื่องจากน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาสูง และทางหน่วยงานไม่มีงบประมาณสนับสนุนทางด้านนี้ นอกจากนี้นักวิชาการเกษตรที่เข้าพื้นที่มักไม่ใช่ นักวิชาการเกษตรชุดเดิม (54.4) ทำให้ที่ปรึกษาเกษตรกรและเกษตรกรเกิดความสับสนในการปฏิบัติงานของนักวิชาการเกษตรแต่ละชุด ทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างที่ปรึกษาเกษตรกรกับนักวิชาการเกษตร ขาดความคุ้นเคย สนับสนุนกัน สาเหตุจากนักวิชาการเกษตรมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอที่จะรับผิดชอบเฉพาะอำเภอใดอำเภอหนึ่งเท่านั้น

ตารางที่ 30 ปัญหา อุปสรรคของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ
เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากเกษตรกร (สมาชิก GAP ลำไย)		
1. ขาดความร่วมมือจากเกษตรกรสมาชิก	159	88.8
2. เกษตรกรไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างถูกต้อง	93	52.0
3. เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการแยกสารเคมีชื่อสามัญและชื่อการค้า	75	41.9
4. เกษตรกรจดบันทึกการปฏิบัติงานไม่เป็น	163	91.1
5. เกษตรกรขาดความรู้เรื่องโรคแมลง	61	34.1
6. เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจแต่ขาดการปฏิบัติ	98	54.7
ปัญหาที่เกิดจากที่ปรึกษาเกษตรกร (Advisers)		
7. ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน GAP	89	49.7
8. แปลงเกษตรกรอยู่ต่างอำเภอไม่สามารถเดินทางไปตรวจแปลงได้	55	30.7
9. ไม่ได้ลงพื้นที่จริงเพราะเป็นแปลงใกล้เคียงสามารถนึ่งภาพได้	68	38.0
10. ที่ปรึกษาเกษตรกรมีไม่เพียงพอ	53	29.6
11. เวลาปฏิบัติงาน ไม่เพียงพอเพราะมีหน้าที่รับผิดชอบหลายหน้าที่	45	25.1
ปัญหาที่เกิดจากนักวิชาการเกษตร และหน่วยงานราชการ		
12. เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยไม่พอเพียง	74	41.3
13. การส่งแบบตรวจแปลงไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิก การส่งลำช้า และขาดการต่อเนื่อง	85	47.5
14. การแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์หาสารพิษตกค้างในผลผลิตลำไย	68	38.0
15. ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง	115	64.2
16. การประสานงานของหน่วยงานขาดการต่อเนื่อง	143	79.9
17. นักวิชาการเกษตรที่ลงพื้นที่ไม่ใช่ชุดเดิมทำให้ที่ปรึกษาเกษตรกร เกิดความสับสน และทำให้ขาดความคุ้นเคย	97	54.2

2. ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะจากที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสม สำหรับลำไยนั้น พบว่า ควรจัดฝึกอบรมเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมให้แก่ที่ปรึกษาเกษตรกร และสมาชิก GAP ลำไย อย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ ตลอดจนมีการประเมินผลงาน ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดการต่อเนื่อง ทันท่วงทีทันต่อสภาพเหตุการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้นักวิชาการเกษตรที่จะเข้ามารับผิดชอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ควรที่จะเป็นนักวิชาการเกษตรชุดเดิม เพื่อที่จะได้สร้างความคุ้นเคยกับที่ปรึกษาเกษตรกร และสมาชิก GAP ลำไย จะทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลอย่างขึ้น และเข้าใจสภาพปัญหาความต้องการของเกษตรกรอย่างแท้จริง เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ทันเวลา ควรมีการจัดทำแปลงสาธิต GAP ลำไย ในแต่ละตำบล หรือหมู่บ้าน พร้อมกับจัดตั้งศูนย์ประสานงานเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย เพื่อเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานในแปลง GAP ลำไย ให้เกษตรกรสมาชิก GAP ลำไย สามารถเข้าไปศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ติดต่oprสานงานกับหน่วยงานราชการ ควรมีนักวิชาการเกษตรด้านโรคพืช และแมลงเข้ามาให้ความรู้แก่ที่ปรึกษาเกษตรกร และเกษตรกร เพื่อที่จะเข้าใจในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูลำไยได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ที่ปรึกษาเกษตรกรเห็นว่าควรที่จะนำดินของสมาชิก GAP ลำไย ไปตรวจวิเคราะห์ด้วย เพื่อที่จะทราบถึงสภาพความเป็นกรด-ด่างของดิน เกษตรกรจะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตรงจุด และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของเกษตรกรที่เหมาะสมด้วย นอกจากนี้ควรจัดหาชุดตรวจสอบสารพิษตกค้างในผลผลิตอย่างง่ายให้ที่ปรึกษาเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ตรวจ เพื่อลดปัญหาการส่งผลการตรวจวิเคราะห์ล่าช้า ซึ่งเกษตรกรต้องรอผลการตรวจวิเคราะห์นานไม่ทันต่อฤดูกาลเก็บผลผลิต ควรมีการจัดส่งเอกสารการตรวจแปลงให้แก่ที่ปรึกษาเกษตรกรให้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อที่การปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่กระชั้นชิดเมื่อทางหน่วยงานราชการเรียกเก็บเอกสารการตรวจแปลงคืน และสุดท้ายควรมีการสนับสนุน และจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาเกษตรกรต่อไป

ตอนที่ 8 ความคิดเห็นของนักวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรในพื้นที่ที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

เนื่องจากนักวิชาการเกษตร มีหน้าที่โดยตรงในการกำกับดูแล ช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำแก่ที่ปรึกษาเกษตรกร จึงควรมีความจำเป็นในการศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการเกษตรเหล่านี้ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรในพื้นที่ที่ความรับผิดชอบ

8.1 ความคิดเห็นของนักวิชาการเกษตรเกี่ยวกับการฝึกอบรมเพื่อสร้างที่ปรึกษาเกษตรกรต่อไปหรือไม่

พบว่า นักวิชาการเกษตรส่วนใหญ่ จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.0 มีความคิดเห็นว่าควรฝึกอบรมเพื่อสร้างที่ปรึกษาเกษตรกรต่อไป เพราะว่าการที่ปรึกษาเกษตรกรเป็นตัวแทนนำความรู้ตามหลักวิชาการที่ถูกต้องไปแนะนำให้เกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักวิชาการเกษตรและเกษตรกร เพื่อที่จะปรับแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจด้านพืชของเกษตรกร เป็นแหล่งข้อมูลในชุมชน เนื่องจากที่ปรึกษาเกษตรกรคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด ซึ่งจะเข้าถึงสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี เพื่อเป็นสื่อกลางในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานราชการและเกษตรกรให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นของนักวิชาการเกษตรเกี่ยวกับการฝึกอบรมเพื่อสร้างที่ปรึกษาเกษตรกร

N = 14		
ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควรฝึกอบรมเพื่อสร้างที่ปรึกษาเกษตรกรต่อไป	14	100.0
ควรยกเลิกการฝึกอบรมเพื่อสร้างที่ปรึกษาเกษตรกร	-	-

8.2 ความสามารถของที่ปรึกษาเกษตรกรในการปฏิบัติงานช่วยเหลือนักวิชาการเกษตร

8.2.1 ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเกษตรกรช่วยปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

ที่ปรึกษาเกษตรกรสามารถช่วยงานปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยเป็นลำดับที่ 2 ร้อยละ 35.7 รองลงมาให้ความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 กับ 2 ร้อยละ 21.4 เท่ากัน และลำดับที่ 4 ร้อยละ 14.3 ดังแสดงในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ลำดับความสำคัญของการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเกษตรกรช่วยปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

N = 14

ลำดับความสำคัญ	ร้อยละ
1	21.4
2	35.7
3	21.4
4	14.3
5	7.1

8.2.2 ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ หรือนัดพบระหว่างเกษตรกรกับนักวิชาการเกษตร

ที่ปรึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่สามารถช่วยงานปฏิบัติงานเป็นสื่อกลาง ในการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ หรือนัดพบระหว่างเกษตรกรกับนักวิชาการเกษตรเป็นลำดับที่ 1 ร้อยละ 57.1 รองลงมาให้ความสำคัญเป็นลำดับที่ 2, 3 และ 5 ร้อยละ 14.3 เท่ากันดังแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ลำดับความสำคัญของการทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ประสานงาน
หรือนัดพบระหว่างเกษตรกรกับนักวิชาการเกษตร

N = 14

ลำดับความสำคัญ	ร้อยละ
1	57.1
2	14.3
3	14.3
4	-
5	14.3

8.2.3 ทำหน้าที่เป็นเกษตรกรตัวอย่างในการจัดทำแปลง GAP ลำไยตัวอย่าง
ที่ปรึกษาเกษตรกรสามารถช่วยงานเป็นเกษตรกรตัวอย่างในการจัดทำแปลง GAP
ลำไยตัวอย่างเป็นลำดับที่ 3 ร้อยละ 35.7 รองลงมาให้ความสำคัญเป็นลำดับที่ 4 ร้อยละ 28.6 เท่ากัน
และลำดับที่ 2 กับ 5 ร้อยละ 14.3 เท่ากัน ดังแสดงในตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ลำดับความสำคัญของการทำหน้าที่เป็นเกษตรกรตัวอย่างในการจัดทำแปลง GAP
ลำไยตัวอย่าง

N = 14

ลำดับความสำคัญ	ร้อยละ
1	7.1
2	14.3
3	35.7
4	28.6
5	14.3

8.2.4 ทำหน้าที่เป็นผู้นำห้องที่เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

ที่ปรึกษาเกษตรกรสามารถช่วยงานเป็นผู้นำห้องที่เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยเป็นลำดับที่ 4 กับ 5 ร้อยละ 35.7 เท่ากัน รองลงมาให้ความสำคัญเป็นลำดับที่ 3 ร้อยละ 14.3 และลำดับที่ 1 กับ 2 ร้อยละ 7.1 เท่ากัน ดังแสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ลำดับความสำคัญของการทำหน้าที่เป็นผู้นำห้องที่เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

N = 14	
ลำดับความสำคัญ	ร้อยละ
1	7.1
2	7.1
3	14.3
4	35.7
5	35.7

8.2.5 ทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและตรงตามมาตรฐานของเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

ที่ปรึกษาเกษตรกรสามารถช่วยงานให้คำแนะนำการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และตรงตามมาตรฐานของเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยเป็นลำดับที่ 2 กับ 5 ร้อยละ 28.6 เท่ากัน รองลงมาให้ความสำคัญเป็นลำดับที่ 4 ร้อยละ 21.4 และลำดับที่ 3 ร้อยละ 14.3 ดังแสดงในตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ลำดับความสำคัญของการทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและตรงตามมาตรฐานของเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

N = 14	
ลำดับความสำคัญ	ร้อยละ
1	7.1
2	28.6
3	14.3
4	21.4
5	28.6

8.3 ความมั่นใจของนักวิชาการเกษตรต่อการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรในฐานะที่เป็นตัวแทนการปฏิบัติงานต่างๆ

จากการศึกษาพบว่านักวิชาการเกษตรมีความมั่นใจน้อย ต่อการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 57.1 เหตุผลเพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่เห็นผลประโยชน์จากเกษตรกรดีที่เหมาะสมอย่างแท้จริง เนื่องจากเกษตรกรมุ่งผลประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการเกษตรดีที่เหมาะสมเพื่อให้ผลผลิตมีราคาสูงขึ้น จึงทำให้ที่ปรึกษาเกษตรกรทำงานลำบาก นอกจากนี้งบประมาณสนับสนุนและภาคหน่วยงานของรัฐบาลต่อเนื่อง ตลอดจนนักวิชาการยังตรวจพบข้อบกพร่องจากการตรวจแปลงของที่ปรึกษาเกษตรกร เนื่องจากนักวิชาการเกษตร 1 ท่าน รับผิดชอบพื้นที่มากกว่า 1 อำเภอจึงทำงานได้ไม่เต็มที่ รองลงมา คือ มีความมั่นใจมากคิดเป็นร้อยละ 35.7 เหตุผลเพราะที่ปรึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้นำในชุมชนซึ่งมีความรับผิดชอบในการทำงานสูง ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากกว่านักวิชาการเกษตร ตลอดจนที่ปรึกษาเกษตรกรได้ผ่านการฝึกอบรมจากกรมวิชาการเกษตรมาแล้ว และไม่แน่ใจคิดเป็นร้อยละ 7.1 เหตุผลเพราะที่ปรึกษาเกษตรกรบางคนก็ปฏิบัติงานจริง บางคนก็ไม่ได้ปฏิบัติงาน โดยที่ปรึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำในชุมชนซึ่งเดิมมีภาระหน้าที่อยู่แล้ว เมื่อได้รับผิดชอบเพิ่มขึ้นจึงจำยอมปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ดีเท่าที่ควร ดังแสดงในตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ความมั่นใจของนักวิชาการเกษตรต่อการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรในฐานะที่เป็นตัวแทนการปฏิบัติงานต่างๆ

ระดับความมั่นใจ	จำนวน (คน)	N = 14	
		ร้อยละ	
มีความมั่นใจมาก	5	35.7	
มีความมั่นใจน้อย	8	57.1	
ไม่แน่ใจ	1	7.1	
ไม่มีความมั่นใจ	-	-	

8.4 ความสามารถของที่ปรึกษาเกษตรกรในการช่วยปฏิบัติงานต่างๆ แก่นักวิชาการเกษตร

จากการศึกษาพบว่าความสามารถของที่ปรึกษาเกษตรกรในการช่วยปฏิบัติงานต่างๆ แก่นักวิชาการเกษตร คือ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ ประสานงาน หรือนัดพบระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.1 รองลงมาช่วยปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 และทำหน้าที่เป็นเกษตรกรตัวอย่างในการจัดแปลง GAP ลำไยตัวอย่าง, ทำหน้าที่เป็นผู้นำในท้องที่เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย, ทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และตรงตามมาตรฐานของเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 เท่านั้น ดังแสดงในตาราง ที่ 38

ตารางที่ 38 ความสามารถของที่ปรึกษาเกษตรกรในการช่วยปฏิบัติงานต่างๆ แก่นักวิชาการเกษตร

การปฏิบัติงาน	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
1. ช่วยปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย	3 (21.4)	5 (35.7)	3 (21.4)	2 (14.3)	1 (7.1)	2.50	ระดับน้อย
2. ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ประสานงาน หรือนัดพบระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่	8 (57.1)	2 (14.3)	2 (14.3)	-	2 (14.3)	2.00	ระดับน้อย
3. ทำหน้าที่เป็นเกษตรกรตัวอย่างในการจัดแปลงGAP ลำไย ตัวอย่าง	1 (7.1)	2 (14.3)	5 (35.7)	4 (28.6)	2 (14.3)	3.29	ระดับปานกลาง
4. ทำหน้าที่เป็นผู้นำในท้องที่เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย	1 (7.1)	1 (7.1)	2 (14.3)	5 (35.7)	5 (35.7)	3.86	ระดับมาก
5. ทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและตรงตามมาตรฐานของเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย	1 (7.1)	4 (28.6)	2 (14.3)	3 (21.4)	4 (28.6)	3.36	ระดับมาก

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

นักวิชาการเกษตรได้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ได้นำเสนอโดยใช้คำถามแบบปลายเปิด ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

ปัญหาอุปสรรค

1. ที่ปรึกษาเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมอย่างละเอียด และถูกต้องเหมาะสม
2. เกษตรกรไม่ให้ความร่วมมือเนื่องจากผลประโยชน์ที่ได้รับไม่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร เพราะเกษตรกรคาดหวังในเรื่องราคาผลผลิตมากกว่าวิธีการผลิตลำไย
3. ที่ปรึกษาเกษตรกรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากงบประมาณมีน้อยและขาดการต่อเนื่อง
4. เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยมีขั้นตอนและวิธีการตรวจแปลงหลายขั้นตอนเกษตรกรจึงคิดว่ายุ่งยาก และเสียเวลา
5. เอกสารเผยแพร่หรือแบบตรวจรับรองแปลงของที่ปรึกษาเกษตรกร ไม่เพียงพอกับจำนวนเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิก
6. ที่ปรึกษาเกษตรกรยังไม่สามารถรอกรายละเอียดของแบบตรวจแปลงได้อย่างถูกต้องตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้
7. ที่ปรึกษาเกษตรกรยังขาดความรู้เฉพาะด้านที่ถูกต้อง เช่น เรื่องโรคและแมลงและสารเคมีทางการเกษตรที่จะใช้กำจัดศัตรูพืช
8. ที่ปรึกษาเกษตรกรขาดการยอมรับและขาดความเชื่อมั่นในการให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยจากเกษตรกร
9. ขาดความเข้าใจอันดีจากบุคคลในครอบครัวของที่ปรึกษาเกษตรกร ทำให้ที่ปรึกษาเกษตรกรบางรายไม่สามารถทำงานได้เต็มที่
10. ที่ปรึกษาเกษตรกรไม่ทราบความเคลื่อนไหวในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยของนักวิชาการเกษตรและหน่วยงานภาครัฐ

ตารางที่ 39 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาของที่ปรึกษาเกษตรกรตามความคิดเห็น
ของนักวิชาการเกษตร

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
	(คน)	
1.ที่ปรึกษาเกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสม อย่างละเอียด และถูกต้องเหมาะสม	9	64.3
2.เกษตรกรไม่ให้ความร่วมมือ	10	71.4
3.ที่ปรึกษาเกษตรกรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากงบประมาณ มีน้อย และขาดการต่อเนื่อง	12	85.7
4.เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยมีขั้นตอนและวิธีการตรวจแปลง หลายขั้นตอน เกษตรกรจึงคิดว่ายุ่งยาก และเสียเวลา	2	14.3
5.เอกสารเผยแพร่หรือแบบตรวจรับรองแปลงของที่ปรึกษาเกษตรกร ไม่เพียงพอ	5	35.7
6.ที่ปรึกษาเกษตรกรยังไม่สามารถกรอกรายละเอียดของแบบตรวจแปลง ได้อย่างถูกต้องตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้	8	57.1
7.ที่ปรึกษาเกษตรกรยังขาดความรู้เฉพาะด้านที่ต้องการ	8	57.1
8.ขาดการยอมรับและขาดความเชื่อมั่นในการให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยจากเกษตรกร	5	35.7
9.ขาดความเข้าใจอันดีจากบุคคลในครอบครัวของที่ปรึกษาเกษตรกร	2	14.3
10.ไม่ทราบความเคลื่อนไหวในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสม สำหรับลำไยของนักวิชาการเกษตรและหน่วยงานภาครัฐ	5	35.7

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย ให้ที่ปรึกษาเกษตรกรทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้นำไปประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบต่อไป
2. ควรแบ่งพื้นที่รับผิดชอบให้แก่ที่ปรึกษาเกษตรกร โดยที่ปรึกษาเกษตรกร 1 คน ควรให้มีพื้นที่รับผิดชอบ 1 หมู่บ้านตามพื้นที่ของตนเองอาศัย
3. ควรแบ่งเวลาว่างเพื่อศึกษาเอกสารเผยแพร่ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และแบบตรวจแปลงเพิ่มเติม เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น
4. ควรมีการเข้าตรวจแปลงเกษตรกรอย่างแท้จริง เนื่องจากเกษตรกรบางรายไม่ได้เข้าตรวจแปลงเกษตรกรจริง เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. ควรมีการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับ และความแตกต่างระหว่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิก กับเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิก เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจที่ถูกต้อง
6. ควรมีการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และเข้าไปตรวจแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรเกิดความมั่นใจในตัวที่ปรึกษาเกษตรกร และสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
7. ที่ปรึกษาเกษตรกรควรตรงต่อเวลา เมื่อมีการนัดหมายเกษตรกรเมื่อเข้าตรวจแปลง เพื่อการปฏิบัติงานจะได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
8. ควรมีการปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพพื้นที่
9. ที่ปรึกษาเกษตรกรควรเข้าใจในบทบาท และหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย เพื่อจะได้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง
10. ควรมีการจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ที่ปรึกษาเกษตรกรอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรมีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา

ตารางที่ 40 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานให้คำปรึกษาของที่ปรึกษาเกษตรกรตามความคิดเห็น
ของนักวิชาการเกษตร

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
	(คน)	
1. ควรมีการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยอย่างต่อเนื่อง	8	57.1
2. ควรแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ โดยที่ปรึกษาเกษตรกร 1 คนรับผิดชอบ 1 หมู่บ้าน	3	21.4
3. ควรแบ่งเวลาว่างเพื่อศึกษาเอกสารเผยแพร่ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และแบบ ตรวจแปลงเพิ่มเติม	4	28.6
4. ควรเข้าตรวจแปลงเกษตรกรอย่างแท้จริง	5	35.7
5. ควรอธิบายถึงประโยชน์ที่จะได้รับ และความแตกต่างระหว่างเกษตรกรที่เป็น สมาชิก กับเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิก	9	46.3
6. ควรปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และเข้าไปตรวจแปลงอย่างต่อเนื่อง	4	28.6
7. ที่ปรึกษาเกษตรกรควรตรงต่อเวลา เมื่อมีการนัดหมายเกษตรกร	5	35.7
8. ควรมีการปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพพื้นที่	2	14.3
9. ควรเข้าใจในบทบาท และหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย	9	64.3
10. ควรจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ที่ปรึกษาเกษตรกรอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	9	64.3

ตอนที่ 9 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัด เชียงใหม่

เนื่องจากเกษตรกรเป็นเสมือนจุดศูนย์กลางในการรับการถ่ายทอดความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน ตลอดจนรับข้อมูลข่าวสาร และผลประโยชน์ต่างๆ จากการเข้าร่วมโครงการเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย ดังนั้นจึงควรมีความจำเป็นในการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก GAP ลำไยเหล่านี้ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาเกษตรกรในพื้นที่ความรับผิดชอบ

9.1 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก GAP ลำไย ต่อที่ปรึกษาเกษตรกร

การศึกษาคำความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก GAP ลำไย ต่อที่ปรึกษาเกษตรกร โดยให้เกษตรกรระบุความคิดเห็นในด้านต่างๆ โดยตั้งเกณฑ์ในการวัดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

จากนั้นรวมคะแนนของแต่ละข้อความมาหาค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก เปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นต่อที่ปรึกษาเกษตรกร
1.00 - 1.80	แปลความระดับน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	แปลความระดับน้อย
2.61 - 3.40	แปลความระดับปานกลาง
3.41 - 4.20	แปลความระดับมาก
4.21 - 5.00	แปลความระดับมากที่สุด

จากการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก GAP ลำไย ต่อที่ปรึกษาเกษตรกร พบว่าความคิดเห็นของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก GAP ลำไยต่อที่ปรึกษาเกษตรกร อยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.41 คะแนน และเรื่องที่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก GAP เห็นด้วยมากที่สุด คือ ความเหมาะสมของค่าตรวจแปลงของที่ปรึกษาเกษตรกร ได้แปลงละ 30 บาท โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.51 คะแนน รองลงมา คือ การยอมรับคำแนะนำจากที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไย โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.43 คะแนน และความเชี่ยวชาญในการผลิตลำไยของที่ปรึกษาเกษตรกร ในแต่ละพื้นที่และความเหมาะสมของบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเกษตรกร มีคะแนนเฉลี่ย 2.42 คะแนนเท่ากัน ส่วนความคิดเห็นที่สมาชิก GAP ลำไย เห็นด้วยน้อยที่สุด คือ การได้รับคำแนะนำในการปฏิบัติงานตามเกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับลำไยจากที่ปรึกษาเกษตรกร โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.05 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 37

ตารางที่ 41 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยต่อที่ปรึกษาเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

ความคิดเห็นของสมาชิก GAP ต่อที่ปรึกษาเกษตรกร	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	แปลความ	
	ที่สุด	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	ที่สุด				(ร้อยละ)
1. ประโยชน์จากระบบเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย	2 (1.9)	14 (13.3)	27 (25.7)	14 (13.3)	78 (45.7)	2.12	1.19	ระดับน้อย
2. ประโยชน์จากที่ปรึกษาเกษตรกร	4 (3.8)	8 (7.6)	27 (25.7)	20 (19.0)	46 (43.8)	2.09	1.16	ระดับน้อย
3. ที่ปรึกษาเกษตรกรในพื้นที่ของท่านมีความรู้เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสม	4 (3.8)	12 (11.4)	30 (28.6)	21 (20.0)	38 (36.2)	2.27	1.17	ระดับน้อย
4. ที่ปรึกษาในพื้นที่ของท่านมีความเชี่ยวชาญในการผลิตลำไย	4 (3.8)	12 (11.4)	39 (37.1)	19 (18.1)	31 (29.5)	2.42	1.14	ระดับน้อย
5. การได้รับคำแนะนำในการปฏิบัติงานตามเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยจากที่ปรึกษาเกษตรกร	1 (1.0)	8 (7.6)	32 (30.5)	18 (17.1)	46 (43.8)	2.05	1.06	ระดับน้อย
6. การยอมรับคำแนะนำจากที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสม	5 (4.8)	15 (14.3)	37 (35.2)	11 (10.5)	37 (35.2)	2.43	1.23	ระดับน้อย
7. ความเหมาะสมของค่าตรวจแปลงที่ปรึกษาเกษตรกรได้ แปลงละ 30 บาท	14 (13.3)	44 (41.9)	33 (31.4)	10 (9.5)	4 (3.8)	3.51	0.97	ระดับมาก
8. ความเหมาะสมของบุคคลที่ทำหน้าที่ที่ปรึกษาเกษตรกรที่มาเยี่ยมสวนลำไย	4 (3.8)	17 (16.2)	35 (33.3)	12 (11.4)	37 (35.2)	2.42	1.23	ระดับน้อย
9. ความเหมาะสมที่ควรให้มีที่ปรึกษาเกษตรกรต่อไป	6 (5.7)	17 (16.2)	25 (23.8)	22 (21.0)	35 (33.3)	2.40	1.26	ระดับน้อย
ทัศนคติของสมาชิก GAP ลำไยโดยรวมต่อที่ปรึกษาเกษตรกร						2.41		ระดับน้อย